

**ВОЕННА АКАДЕМИЯ "Г. С. РАКОВСКИ"
СОФИЯ**

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р Ваня Куздова Банабакова

Професор по професионално направление 3.7. Администрация и управление
ние

Доктор по професионално направление 9.2. Военно дело
Национален военен университет „Васил Левски”

по научните трудове на
подп. гл. ас. д-р Живко Добрев Желев

Представени в конкурс за заемане на академична длъжност
„доцент”

в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”;
професионално направление 9.2. „Военно дело”;
научна специалност „Организация и управление на въоръжените
сили”

за нуждите на катедра „Съвместни операции и планиране“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“ към Военна академия „Г. С. Раковски“

Конкурсът е обявен със Заповед на Министъра на отбраната на РБългария
№ ОХ-498/13.06.2018 г. и обнародван в Държавен вестник №57 /10.07.2018 г.

Велико Търново
2018

1. Представени трудове от кандидата за рецензиране.

Кандидатът за заемане на академична длъжност „Доцент” е представил списък с научни трудове - 19, които включват една самостоятелна монография от 140 страници, един учебник в съавторство и 17 научни публикации, от които 16 в страната и 1 в чужбина. От тях 11 са научни доклади, публикувани в сборници с научни трудове в страната, 5 са научни статии, публикувани в страната и 1 е научна статия, публикувана в чужбина. От представените научни публикации 15 са самостоятелни и 4 са в съавторство. Научната статия, публикувана в чужбина е на английски език.

Кандидатът е включил в списъка и темата на дисертационния си труд за придобиване на ОНС „Доктор”, автореферата към него и съпътстващите научни публикации, които ясно показват, че няма дублиране с научните трудове, представени за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „Доцент”.

Приемам, че всички представени научни трудове за участие в конкурса са за рецензиране. Не са ми известни факти, които да поставят под съмнение автентичността на трудовете и приноса на автора им.

2. Обща характеристика на педагогическата, научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидата.

Кандидатът Живко Добрев Желев е главен асистент в Катедра „Съвместни операции и планиране“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“ към Военна академия „Г. С. Раковски“.

През 2014 г. придобива ОНС „Доктор” по научна специалност „Организация и управление на въоръжените сили”.

Кандидатът е представил за рецензиране Учебна програма по дисциплината „Информационни операции“ за учебен план № 14р (14з/ 14д) със студенти от факултет „Национална сигурност и отбрана” по специалността „Публични комуникации в сигурността и отбраната”. Учебната програма е разработена в съответствие с изискванията на ВА „Г. С. Раковски” и отразява точно основните концептуални постановки на учебната дисциплина.

Представената учебна програма за рецензиране напълно отговаря на областта на висшето образование, професионалното направление и научната специалност на обявения конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент”.

Кандидатът води лекции и упражнения с офицери – слушатели във ВА „Г. С. Раковски” и студенти в ОКС Магистър. Дисциплините, които преподава са с важно значение, както за офицерите от гледна точка на вонната им специалност, така и за студентите за специалност „Публични комуникации в сигурността и отбраната”.

Кандидатът има високи положителни оценки като преподавател и офицер, което личи ясно от резултатите от неговите атестации.

Разработеният учебник по Оперативно изкуство в съвременни условия – 1 част, е изключително полезен за учебния процес. Кандидатът е разрабо-

тил отделни части от учебника, които са насочени към изследване на военните /оперативните/ фактори като пространство, време и информация.

Подп. гл. ас. Ддр Желев е участвал активно в различни научни форуми у нас - международни годишни научни конференции на ВА „Г.С.Раковски”, гр. София и годишни научни конференции на Факултет Артилерия, ПВО и КИС при НВУ „В. Левски”, гр. Шумен.

Кандидатът публикува активно във Военен журнал, ВА „Г. С. Раковски”, гр. София. Научната му публикация в чужбина е с импакт фактор, и е реферирана и индексирана в международните бази данни.

Представената монография на тема: „Информационни операции и информационно въздействие” е изключително значима, от една страна със своя научен характер, а от друга страна с приложението ѝ в учебния процес и ползите ѝ за офицерите – слушатели във ВА „Г. С. Раковски” и студентите на основата на направения научнотеоретичен анализ и оценка на основните постановки, свързани с информационните операции, информационните войни, анализа на информационната среда, манипулативните техники и дезинформацията. В трета глава на монографичния труд са направени изследвания с научноприложен характер, насочени към използването на информационните операции в локалните и вътрешнодържавните конфликти; в „класическите” междудържавни конфликти; и в „цветните” революции от началото на 21 век. В края на монографичния труд авторът е формулирал задълбочени изводи.

На основата на представената информация за подп. гл. ас. д-р Живко Добрев Желев мога да направя заключението, че кандидатът е изпълнил научнометричните изисквания за заемане на академична длъжност „Доцент”.

Анализът на предоставената ми информация показва, че подп. гл. ас. д-р Живко Добрев Желев тясно свързва научно-изследователската, научно-приложната и преподавателската дейност, което ми дава основание да оценя научно-преподавателската дейност на кандидата като отговаряща на изискванията за заемане на академичната длъжност „Доцент”.

3. Основни научни резултати и приноси.

Представените научни трудове са в следните научно-изследователски области:

- Информационни операции и информационни въздействия (Раздел 2.1., 2.1.1. – 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16; 2.1.2. – 1; Раздел 2.2. -3).
- Организация и управление на въоръжените сили (Раздел 2.1., 2.1.1. – 5, 7, 11, 14, 15; Раздел 2.2. – 1).

Видно е, че основните и значими научни и научноприложни приноси са в първата научно-изследователска област – информационни операции и информационни въздействия, но и във втората са налице такива.

Открояват се следните **научни приноси**:

- Направен е критичен и сравнителен анализ на научнотеоретичните постановки на водещите автори в областта у нас и чужбина, свързани с

реализацията на информационното въздействие на основата на анализ на информационната среда. Дефинирани са и класифицирани манипулативните техники и са изследвани възможностите на приложение на дезинформацията. Доказана е тезата, че възприемането на информацията като елемент на националната и бойна мощ и използването ѝ за допълване на конвенционалните способности на въоръжените сили е в основата на променения фокус на информационните операции.

- Дообогатени и доразвити са научнотеоретичните постановки с приложен характер за информационното въздействие като важен елемент на военния конфликт, чието развитие е в пряка зависимост от образователното ниво на населението и техническите средства за обработка, съхранение и предаване на информация.
- Изведени са възможностите за постигане на целите на информационното въздействие на основата на разпространението на манипулативна информация за постигане на определено подвеждащо разбиране за заобикалящата среда, което е предпоставка за формиране на неправилни и ненавременни решения и нарушаване на волята и единството на противостоящите сили.
- Изведени са предпоставките за използване на възприетите технологии на информационно въздействие като: вид на информационната среда, канали за разпространение, поставени цели и преследвани ефекти и защитни механизми на целевите групи.

Налице са следните **научноприложни приноси**:

- Изследвани са законите и моралните аспекти на информационните операции, вътрешните конфликти при осъществяване на информационните операции и развитието на доктрините и структурите, регламентиращи информационните операции и на тази основа са изведени насоките за подготовка и поддръжка на информационните операции.
- Анализирано е приложението и значението на информационните операции в конфликтни ситуации в следните направления: в локални и вътрешнодържавни конфликти; в „класически“ междудържавни конфликти; и в цветните революции от началото на 21 век.
- Изследвана е приложимостта на информационните операции в съвременните конфликти и на тази основа са изведени възможностите, от една страна, за създаване на погрешно разбиране в ръководството на противостоящите сили относно цели, способности, подготовка, готовност и решимост за провеждане на съвместни операции, а от друга – за формиране на благоприятна обществена нагласа сред населението и за икономия на сили, ресурси и снижаване на загубите при използване на въоръжените сили. На основата на направеното изследване е очертан целия спектър от възможни операции, които не само допълват конвенционалните способности на въоръжените сили, но и заемат водеща по-

зация при реализиране на националните интереси във вътрешнодържавен и международен план.

- Разработен е модел за информационно въздействие в по-широка рамка, който включва последователност от етапи от създадената история, през целевите групи и канали, с широко използване на медии и манипулативни средства в компютърните мрежи и предлага различни варианти при постигането на информационните цели в информационната операция.

В научноизследователската дейност на кандидата има последователност, логичност и приемственост. Кандидатът показва способности и умения за систематизиране и критично осмисляне на теории и методически подходи в изследваните научни области, ясно дефиниране на проблемите и формулиране на насоки за тяхното решаване.

Кандидадът показва стремеж и способности за тясно свързване на научните изследвания с практическата им приложимост. Прави впечатление добрата му литературна осведоменост, овладяване и успешно прилагане на основните съвременни изследователски подходи, добра формулировка и защита на собствени тези.

На тази основа може да се заключи, че подп. гл. ас. д-р Живко Добрев Желев е преподавател и научен работник с активна изследователска и приложна дейност.

5. Оценка значимостта на приносите за науката и практиката.

Личният принос на подп. гл. ас. д-р Живко Добрев Желев се изразява главно в задълбочено изследване, творческо осмисляне и доразвиване на теорията и методологията на организацията и управлението на информационните операции и информационното въздействие за разрешаване на военни и други конфликти.

Научните и научно-приложните приноси в трудовете на кандидата могат да се отнесат към следните групи:

- доказване с нови средства на съществени нови страни на вече съществуващи научни проблеми, теории и методически подходи;
- създаване на нови методи;
- приноси за внедряване – методики, алгоритми и модели.

Така формулираните постижения приемам като значими за науката и практиката. Приносите са изцяло дело на кандидата и са резултат на последователна креативна дейност. При колективните публикации, приносът на кандидата е виден.

6. Критични бележки и препоръки към представените трудове.

Нямам критични бележки.

Препоръчвам кандидатът да засили публикационната си дейност в чужбина, което ще допринесе представените идеи да получат по-широка международна известност и признание и му пожелавам дълга и качествена

научна и преподавателска работа, носеща лично удовлетворение и полза за ВА „Г. С. Раковски”.

7. Заключение.

Кандидатът за заемане на академична длъжност „Доцент“ подп. гл. ас. д-р Живко Добрев Желев е изграден и утвърден преподавател и изследовател, който тясно свързва научно-изследователската, научно-приложната и преподавателската дейност.

8. Оценка на кандидата

Като имам предвид научните трудове и педагогически качества на кандидата, приносите и значимостта им за науката и практиката, а също и изпълнените критерии за заемане на академична длъжност „Доцент” във ВА „Г. С. Раковски”, изказвам положително становище по трудовете и предлагам подп. гл. ас. д-р Живко Добрев Желев да заеме академичната длъжност “Доцент” за военнослужещ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”; професионално направление 9.2. „Военно дело”; и научна специалност „Организация и управление на въоръжените сили” за нуждите на катедра „Съвместни операции и планиране“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“ към Военна академия „Г. С. Раковски“.

Заличено на
Изготвил становището: осн. чл.2 от ЗЗЛД
(проф. д-р Ваня ~~Банабакова~~)

18. 10. 2018 г.
Гр. Велико Търново